

Suport informativ pentru organizarea și desfășurarea Zilei Mondiale a Tuberculozei pe 24 martie 2021 cu genericul „Ceasul ticăie!”

În fiecare an pe 24 martie marcăm Ziua Mondială a Tuberculozei (TB), pentru a sensibiliza publicul cu privire la consecințele devastatoare ale tuberculozei asupra sănătății, societății și economiei și pentru a intensifica eforturile de a pune capăt epidemiei globale de TB. Data marchează ziua din 1882 când doctorul Robert Koch a anunțat că a descoperit bacteria care provoacă TBC, ceea ce a deschis calea spre diagnosticarea și vindecarea acestei boli.

Tema Zilei Mondiale a Tuberculozei 2021 - „Ceasul ticăie!” - transmite senzația că lumea nu mai are timp să acționeze în conformitate cu angajamentele luate de liderii globali pentru a pune capăt TBC. Acest lucru este deosebit de critic în contextul pandemiei COVID-19 care a pus în pericol progresul combaterii TBC și asigurarea accesului echitabil la prevenire și îngrijire, în conformitate cu efortul OMS pentru asigurarea Acoperirii Universale de Sănătate.

De Ziua Mondială a TBC, OMS solicită acțiuni pe mai multe fronturi pentru a se asigura că angajamentele luate pentru a pune capăt TBC sunt îndeplinite:

- **Țările sunt îndemnate să pună în aplicare zece recomandări prioritare prezentate în raportul de progres pentru 2020 privind tuberculoza, emis de secretarul general al Organizației Națiunilor Unite și elaborat cu sprijinul OMS.** Raportul a subliniat că angajamentele și obiectivele la nivel înalt au galvanizat progresele la nivel global și național în direcția stopării TB, dar sunt necesare investiții și acțiuni urgente și mai ambițioase, în special în contextul pandemiei COVID-19. OMS îndeamnă țările să pună în aplicare cele zece recomandări prioritare din raport pentru a atinge obiectivele convenite până în 2022 și nu numai.
- **Serviciile esențiale de TB ar trebui să fie susținute în timpul pandemiei COVID-19 pentru a se asigura că succesele obținute în**

lupta împotriva TB nu sunt inversate. Ar trebui luate toate măsurile pentru a asigura continuitatea serviciilor pentru persoanele care au nevoie de tratament preventiv și curativ pentru TBC, inclusiv în caz de urgență, cum ar fi pandemia COVID-19. Furnizarea centrată pe persoane de servicii de prevenire, diagnostic, tratament și îngrijire a TBC, inclusiv prin tehnologii digitale, ar trebui asigurată în tandem cu răspunsul la COVID-19.

- **Abordarea inechităților de sănătate este vitală pentru a asigura sănătatea tuturor.** Pandemia COVID-19 a atras atenția asupra disparităților profunde care persistă între și în interiorul țărilor, dintre care unele sunt exacerbate și riscă să se extindă și mai mult. Persoanele cu TBC sunt printre cele mai marginalizate și vulnerabile, care se confruntă cu bariere în accesul la îngrijire. În conformitate cu Ziua Mondială a Sănătății, 7 aprilie 2021, OMS solicită o acțiune globală pentru a aborda inechitățile de sănătate pentru persoanele cu TBC și alte boli.
- **Screeningul sistematic ar trebui extins pentru a ajuta la abordarea tuturor persoanelor pentru a preveni și trata TBC.** Se estimează că aproape trei milioane de persoane cu TBC nu sunt diagnosticate sau raportate anual în întreaga lume. O mai bună depistare a tuberculozei, prin intermediul noilor instrumente și abordări, pentru a aborda toate persoanele ar putea contribui la eliminarea acestui decalaj. Screeningul sistematic este esențial pentru a ne asigura că putem detecta TBC în timp util la persoanele care au nevoie de aceasta, identificând în același timp persoanele care ar putea beneficia de tratament preventiv al TBC. OMS lansează pe 22 martie noi ghiduri privind screeningul sistematic al TBC împreună cu un ghid operațional însoțitor.
- **Stoparea TBC necesită o acțiune concertată a tuturor sectoarelor** pentru a oferi serviciile potrivite, sprijin pentru a asigura un mediu sigur în locul potrivit, la momentul potrivit. Toată lumea are un rol de jucat în a pune capăt TB - indivizi, comunități, companii, guverne, societăți.

Organizația Mondială a Sănătății organizează dezbateri publice virtuale speciale pentru a marca Ziua Mondială a TBC pe 24 martie la ora 13:00. Acest lucru va pune lumina reflectoarelor asupra TBC în criza COVID-19.

Alăturați-vă pentru un eveniment interesant care va avea loc într-un format de dezbateri publice cu difuzoare conectate prin video pe platforma web interactivă a OMS –Forumul de stopare a tuberculozei.

Vorbitori cheie vor include directorul general al OMS și alți conducători superiori ai OMS, miniștri ai sănătății și reprezentanți guvernamentali la nivel înalt, șefi de agenții, supraviețuitori ai TBC, societatea civilă și alți parteneri. Dezbaterile vor fi transmise în direct, cu întrebări și răspunsuri de la publicul conectat online.

Fapte-cheie:

- TBC rămâne unul dintre cei mai letali criminali infecțioși din lume. 1,4 milioane de persoane au murit din cauza TBC în 2019 (inclusiv 208 000 de persoane cu HIV). La nivel mondial, TBC este una dintre primele 10 cauze de deces.
- În 2019, se estimează că 10 milioane de persoane s-au îmbolnăvit de tuberculoză (TBC) la nivel mondial: 5,6 milioane de bărbați, 3,2 milioane de femei și 1,2 milioane de copii. TBC este prezentă în toate țările și la toate grupele de vârstă.
- În 2019, 1,2 milioane de copii s-au îmbolnăvit de TBC la nivel global. TBC-ul copiilor și adolescenților este adesea trecută cu vederea de către furnizorii de servicii medicale și poate fi dificil de diagnosticat și tratat.
- În 2019, cele 30 de țări cu o povară mare a TBC au înregistrat 87% din cazurile noi de TBC. Opt țări reprezintă două treimi din total, India fiind lider, urmată de Indonezia, China, Filipine, Pakistan, Nigeria, Bangladesh și Africa de Sud.
- TBC multidrograzistentă (MDR-TBC) rămâne o criză de sănătate publică și o amenințare la adresa sănătății. Un total global de 206 030 de persoane cu TBC rezistentă la mai multe medicamente sau rifampicină (MDR / RR-TB) au fost detectate și notificate în 2019, o creștere de 10% față de 186 883 în 2018.
- La nivel global, incidența TBC scade cu aproximativ 2% pe an, iar între 2015 și 2019 reducerea cumulată a fost de 9%. Aceasta reprezintă mai puțin de jumătatea de drum până la obiectivul de referință al Strategiei de stopare a tuberculozei prin reducerea acesteia cu 20% între 2015 și 2020.
- Se estimează că 60 de milioane de vieți au fost salvate prin diagnosticarea și tratamentul TBC între anii 2000 și 2019.
- Stoparea epidemiei de TBC până în 2030 se numără printre obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD).

Republica Moldova

Republica Moldova reprezintă țara din Regiunea Europeană care pune prioritate pe controlul tuberculozei. În plan național tuberculoza rămâne una dintre problemele prioritare de sănătate publică, țara aflându-se printre 40 de țări cu povară înaltă a tuberculozei multidrogezistente din lume. În ultimii ani se constată o tendință de stabilizare a situației epidemiologice prin tuberculoză. Datele statistice demonstrează o ameliorare a indicatorilor epidemiologici, ca rezultat al asigurării serviciilor de îngrijiri în TBC (prevenire, depistare, tratament), centrate pe necesitățile persoanelor.

Conform anuarului statistic, pe parcursul anului 2019 au fost înregistrate 2382 cazuri noi plus recidive de tuberculoză, ceea ce constituie o rată de 67,2 la 100 mii populație privind incidența, în comparație cu anul 2018 (2502 cazuri noi plus recidive, 70,6 la 100 mii populație) și anul 2017 (2700 cazuri noi plus recidive, 76,1 la 100 mii populație).

Tuberculoza afectează mai mult bărbații decât femeile, cu un raport al cazurilor noi de 73,2 % bărbați la 26,8% femei. Cele mai înalte rate ale tuberculozei au fost raportate în rândul adulților cu vârste cuprinse între 35 și 44 de ani. Vârsta medie la momentul diagnosticării a fost de 43 de ani.

Incidența cazurilor noi de tuberculoză cu localizare pulmonară la copiii cu vârsta cuprinsă 0 și 17 ani pentru anul 2019 a fost de 6,2 la 100 mii populație (42 cazuri), pentru anul 2018 – 7,0 (47 cazuri).

Mortalitatea prin tuberculoză pentru anul 2019 a constituit 5,9 la 100 mii populație (209 cazuri), comparativ cu 2018 – 6,5 (232 cazuri).

În anul 2019 rata tuberculozei rezistente la medicamente a constituit 18,6% printre cazuri noi și 39,3% printre cazurile de tratament repetat.

În RM tratamentul tuberculozei pentru toți pacienții este gratuit. Rata de succes printre cazurile noi și recidive de tuberculoză sensibilă la medicamente pentru pacienții care au inițiat tratamentul în anul 2018 a constituit 83,9%.

Tuberculoza este boala cauzată de bacteria *Mycobacterium tuberculosis* care cel mai frecvent afectează plămânii. Aceasta se transmite prin aer, când persoanele cu TBC pulmonară tușesc, strănută sau scuipă. E suficient ca o persoană să inhaleze doar câțiva germeni pentru a se infecta.

Cine este cel mai expus riscului?

Tuberculoza afectează mai ales adulții în vârsta productivă de muncă. Cu toate acestea, toate grupele de vârstă sunt expuse riscului. Peste 95% din cazuri și decese au loc în țările în curs de dezvoltare.

Persoanele infectate cu HIV sunt de 18 ori mai predispuse să dezvolte TBC activă.

Riscul de TBC activă este, de asemenea, mai mare la persoanele care suferă de alte afecțiuni care afectează sistemul imunitar.

Persoanele cu subnutriție sunt de 3 ori mai expuse riscului.

Consumul excesiv de alcool și fumatul de tutun cresc riscul îmbolnăvirii cu TBC de 3,3 și respectiv de 1,6 ori. În 2019, 0,72 milioane de cazuri noi de tuberculoză la nivel mondial au fost atribuite consumului de alcool și 0,70 milioane au fost atribuite fumatului.

Simptome frecvente ale tuberculozei:

- Tuse pe termen lung (trei luni și mai mult);
- Dureri în piept;
- Slăbiciune sau/și oboseală;
- Pierdere în greutate;
- Transpirații nocturne.

De multe ori, aceste simptome pot fi ușoare timp de mai multe luni, astfel, dacă adresarea la medic este tardivă, va crește și riscul de răspândire a infecției la alte persoane.

Tuberculoza și COVID-19

Tuberculoza (TBC) și COVID-19 sunt boli infecțioase care atacă în primul rând plămânii. Ambele boli au simptome similare, cum ar fi tusea, febra și dificultățile de respirație. Însă, diferența e că TBC are o perioadă de incubare mai mare, cu un debut mai lent al bolii. În timp ce experiența infecției COVID-19 la pacienții cu TBC rămâne limitată, se anticipează că persoanele bolnave de TBC și COVID-19 pot avea rezultate mai slabe la tratament, mai ales dacă tratamentul pentru TBC este întrerupt. Pacienții trebuie să fie informați de către autoritățile de sănătate despre importanța măsurilor severe de precauție pentru a fi protejate de COVID-19 și despre necesitatea continuării tratamentului împotriva TBC prescris.

Prevenție

- Reducerea transmiterii tuberculozei în societate prin măsuri de prevenire, inclusiv extinderea tratamentului preventiv al tuberculozei la persoanele care trăiesc cu HIV, contacții adulți, copiii și asigurarea a minim 95% a ratei de vaccinare cu vaccinul Bacillus Calmette-Guerin la nou născuți;
- Prin respectarea regulilor de igienă personală (să acopere gura când tușește, să nu scuipe pe jos, etc.) și a locuinței (curățenia curentă, aerisirea încăperilor, expunerea la soare a lenjeriei);
- Evitarea contactului cu persoanele bolnave;

- Evitarea consumului de droguri și a fumatului;
- Evitarea stress-ului;
- Alimentație sănătoasă;
- Dacă ați fost în contact cu bolnavi de TBC, adresați-vă medicului de familie.

De Ziua Mondială a TBC, OMS face apel la toată lumea să respecte promisiunea:

- Accelerați răspunsul de stopare a tuberculozei pentru atingerea Obiectivelor de dezvoltare durabilă, strategia OMS pentru eradicarea TBC, Declarația de la Moscova pentru a pune capăt TBC și declarația politică a reuniunii la nivel înalt a ONU privind TBC.
- Diagnosticați și tratați 40 de milioane de persoane cu TBC până în 2022, inclusiv 3,5 milioane de copii și 1,5 milioane de persoane cu TBC rezistentă la medicamente. Acest lucru este în concordanță cu efortul general al OMS către Acoperirea Universală de Sănătate și cu inițiativa emblematică a Directorului General al OMS **„Depistați. Tratați. Eliminați”** împreună cu Fondul Global și Parteneriatul *Stop TB*.
- Ajungeți la 30 de milioane de persoane cu tratament preventiv al TBC până în 2022, astfel încât persoanele cele mai expuse riscului să primească tratament preventiv împotriva TBC, inclusiv 24 de milioane de persoane de contact din gospodărie cu pacienți cu TBC - dintre care 4 milioane sunt copii sub 5 ani și 6 milioane de persoane care trăiesc cu HIV.
- Mobilizați finanțarea suficientă și durabilă pentru a sprijini eforturile de a pune capăt TB.
- Investiți în cercetarea TB pentru o știință mai bună, instrumente mai bune.

**CEASUL TICĂIE. E TIMPUL SĂ NE RESPECTĂM PROMISIUNILE.
E TIMPUL SĂ STOPĂM TBC.**